

300 7-årige skoler med indtil 125 elever markeret i følgende opdeling:

- 97 7-klassede skoler med 108-125 elever,
- 94 7-klassede skoler med under 108 elever,
- 106 ikke fuldt årgangsdelte skoler.

Herudover fandtes der i 1972-73 ca. 150 7-klassede skoler, alle med over 125 elever.

B. Overførsel af den ved tekstanmærkning til finansloven givne bemyndigelse til at fravige folkeskoleloven med henblik på besparelser (forslagets § 1, nr. 2 og 4).

Ved tekstanmærkning nr. 95 til finansloven for 1973-74 § 20 blev undervisningsministeren bemyndiget til at fastsætte, at administrationen af bestemmelserne i folkeskolelovens § 16, stk. 1, om elevernes ugentlige undervisningstid blev baseret på en lektionslængde på 45 minutter i stedet for 50 minutter, eller til at fravige andre bestemmelser i skolelovgivningen, hvorved der blev opnået besparelser af tilsvarende omfang.

Tekstanmærkningen er optaget uændret på forslaget til finanslov for 1974-75, som nr. 96 til § 20.

Baggrunden for denne tekstanmærkning var, at der fra det daværende politisk-økonomiske udvalgs side var fremsat krav om, at en række besparelser på undervisningsområdet blev gennemført ved en generel nedsættelse af lektionernes varighed fra 50 til 45 minutter og en tilsvarende forøgelse af lærernes pligtige undervisningstimetotal. Da elevernes undervisningstid var fastlagt i lovgivningen i forhold til en lektionslængde på 50 minutter, og da en forøgelse af lærernes timetal krævede forhandlinger med lærerorganisationerne, som ikke kunne være afsluttet inden finanslovens vedtagelse, blev undervisningsministeren ved den omtalte tekstanmærkning bemyndiget til at fravige lovgivningen såvel med hensyn til elevernes undervisningstid som med henblik på sådanne alternative besparelser, som der kunne opnås enighed med organisationerne om. Det var herved forudsat, at denne meget vidtgående bemyndigelse ved først givne lejlighed skulle afløses af egentlige lovændringer, som præciserede, på hvilken måde bemyndigelsen var blevet udnyttet.

Resultatet af forhandlingerne med Danmarks Lærerforening blev som bekendt, at lærernes pligtige ugentlige timetal for tiden 1. august 1973 — 30. november 1974 blev forøget til 28 lektioner (a gennemsnitligt 46,6 minutter), og at der herudover blev gennemført dels en række lønreduktioner, som ikke krævede lovændring, dels visse begræns-

ninger af skolernes timeforbrug, som betød en fravigelse af gældende lovregler, jfr. nærmere nedenfor. I forbindelse med disse forhandlinger blev det yderligere aftalt, at den generelle arbejdsnedsættelse pr. 2. december 1974 for så vidt angår folkeskolens tjenestemænd skulle gennemføres på den måde, at lærernes pligtige ugentlige timetal fra 1. december 1974 skulle nedsættes til 28 lektioner a 45 minutter og fra 1. august 1975 til 27 lektioner a 45 minutter.

Begrænsningerne af skolernes timeforbrug blev fastsat ved undervisningsministeriets cirkulære af 17. april 1973, der er optrykt som bilag 3 til dette lovforslag. Tekstanmærkningen er her udnyttet på 3 punkter:

- 1) Elevernes ugentlige timetal er maksimeret til det, der blev anvendt ved den pågældende skole i skoleåret 1972-73 (cirkulærets pkt. 1). Dette var nødvendigt for at hindre, at man lokalt kompenserede for lektionernes afkortning ved at forøge deres faktiske antal.
- 2) Der er åbnet adgang til for 1. og 2. klasser med 18-21 elever at fastsætte et lavere ugentligt timetal, end loven kræver (17), hvis der til gengæld tillægges klassen flere deletimer, end cirkulæret angiver som det normale. Baggrunden herfor var ønsket om, at de pågældende klasser kunne bevare deres hidtidige deletimetotal, uden at dette medførte et større timeforbrug end forudsat ved beregningerne. — Selve den generelle fastlæggelse af deletimernes antal (cirkulærets pkt. 2) havde fornøden hjemmel i lovens § 11, stk. 3.
- 3) Der er fastsat visse mindstekrav til elevtallet ved undervisningen på 8.-10. klassetrin (cirkulærets pkt. 3 og 4).

Den foreslåede affattelse af § 63 a, nr. 1-3, svarer til de her omtalte tre punkter.

Af hensyn til kommunernes planlægning af det kommende skoleår er det nødvendigt allerede nu at meddele dem, at cirkulæret af 17. april 1973 kan forventes forlænget for skoleåret 1974-75. Dette vil ske med forbehold om tilvejebringelse af det nødvendige lovmæssige grundlag.

C. Forlængelse af bemyndigelsen til at træffe foranstaltninger imod lærermangelen (lærerrationering).

Efter folkeskolelovens § 63 a kan undervisningsministeren for tiden indtil den 1. august 1974 fastsætte regler om et højeste antal lærerkræfter ved skolerne. Bestemmelsen blev indsat i folkeskoleloven ved lov nr. 234 af 19. maj 1971 samtidig med,